

FROUMUNDI POEMATICA.

(R. P. PEZIUS, *ubi supra.*)

I.

In imaginem Crucifixi.

Germinis æterni ramos hos vitis adornat,
De qua fonte novo redduntur pocula mundo,
Dextera quæ victrix invictaque brachia Christi
Amplexu rapuere pio de faucibus hostis.
Lividulus serpens peritura et tartara cernit,
Et caput ignavum lutulenta et terrea lambit.

.....
Lux mihi semper adest, nec possum cernere lumen
Libri, lectoris nec sensus sufficit ullus.

II.

Ad Pabonem.

Salve, confrater, mihi dulcis semper amore.
Dulcior es mihi tu, quam mellis gustus in ore.
Nescit amare liquor, sed amor dulcescit, et ad cor
Intrat, et alterius conjungit fœdere pectus.
Omnibus exceptis mihi tu sis charior istis.
Econtra abjectis sic tu sis promptior illis.
Te sequor, ut mundus circumfert carmine cursus.
Nusquam divellor, nunquam a te pectore pellor.
Hæc præclara dies merito vocitatur, et omnes
Festos præcellit, quæ te me cernere fecit.
Alter in alterutro gratuletur sospite viso.
Tu melior, genere puer, quia sanguine major:
Quapropter tibi sum servus super omnia promptus.

III.

Pro caligis hirsutis, quantumvis vilibus, ad abbatem.

Excelsi montes jam condunt ninguine cautes:
Flamine perduro spirant et frigora campo.
Undique disturbant famulum me turbine vestrum.
Pellicis sed et incursus depellitur omnis.
Parte tegor, de parte alia me conculit algor,
Maxime per suras inserpunt frigora venas.
Cruscula concresecunt, lapidosa ut stiria durant.
Hoc poteris sarcire, Pater. Quod si hispida pellis
Redditur aut vetulum, noviter vel sutile tectum;
Quidquid id est quod largiris, venerabile donum
[est.]

IV.

Pro Pachone infirmo.

A Unus quod patitur, fiat de ambobus ipsis.

Altera pars alio reddatur perna peracta.

Unus dum gaudet, neuter nec murmura fundat.

Ipsi peccamus, si non sumus omnibus unus.

Maximaque est merces infirmis addere curam.

V.

*In eos qui Froumundum ad suscipiendum presbyterii
ordinem urgebant (1).*

Sunt mihi quidicunt: Cur tu nunc ultime Froumund,

Ultimus exclusus cum non sis patre rejectus,

Presbyter ut fias, tempus jam poseit et ætas

Pergere cum reliquis cur cessas? Percipe claras

Candidulus vestes, celebrant quæ mystica sancta

Pontificis manibus. Si spargit chismata Christus,

Funditur et super hos, quos tangit pollice, christos.

Gratia per populos sic fluxit sæpe beatos,

Cum benedixisset benedictis dextera Summi,

Presbyteros faceretque suos sacro ordine servos.

Cogere me certant, fatear, quod sim sapiens vir.

Hoc faciunt stulti ventoso flamine pasti,

Non quia virtutes cupiant, sed fallere plaudant.

Nos humiles, nos indocti maneamus ad omnes.

Talibus eloquiis nunquam cor pascitur illis,

Sed magis, atque magis, Domine, quo sistere justis

Speni tractandarum sibi jussit reddere rerum,

Illuc protendam studium mentis, manuum cum

Omnibus et factis, seu nisibus, arte resumptis

Quidquid erat, quod sequitur, totum sibi fiat

Verborum vel factorum, quod pertinet illum.

C Laudibus ipsius reddemus corporis ausus.

Ast illis respondemus, qui talia tractant:

Stultorum lingua est facilis et prompta loquelis.

Quisquis enim primus loquitur, manifestius illum

Cognoscunt alii: quia mente superbia regnat,

Et vacuus manet interius præcordia sensus.

Hæ curæ non nos mordent. Deus hæc quoque tra-

[ctet.]

Or. line tam celso personis ego fungere summo

Non possum pressus peccati pondere totus.

Est mihi quod dicam, totumque ex ordine pandam.

Impremis studio placet esse sub artibus uno.

Omnia dico, ut sunt, nec ludicra prosequar ulla.

VI.

In Gerhardum, saxo atrociter puërum ferentem.
 Gerdrudam testem facimus, quod nempe Gerhardus
 Fratribus est merito exosus, quia fecerat ausus
 Omnibus invisos, vobis non digne ferendos.
 Nam puero nostro maledicto forte cruento
 Tunc lapidem magnum comprehendens, ac petit illum
 Nutanti cursu, qui vix se substrahit ictu.
 Missile sed saxum manibus non caute relictum
 Stridendi sonitu male raucum fertur in aethrem.
 Vulnere non retinens, mittentes verbera spernens
 Æther, et immitit retinentem vulnera petram.
 Collisi lapides multosque excutit ignis.
 Concutitur murus lapidoso ex aggere structus.
 Miramur solem fuscum de pulvere factum.
 Furbatur cælum, quatiuntur ta: tara deorsum.
 Sic lupus infaustam discindens calcibus herbam
 Concitat in ventum nubem cum aspergine densum
 Obscurans oculum pastoris pulvera fartum,
 Ne custos pecudis mala sentiat acta furentis.
 Haud secus insontem puerum causamur inermem
 Quam si dispersis ovibus rapiatur et agnus,
 Ignavus cum pastoris discesserit ausus.
 Sic nos pastores falsi retinemus alumnos.
 Tunc-ego sub falsi pastoris nomine nauci
 Linquens agnellum tenerum, mox hoste tenendum.
 fale aliquid quisnam posset cogitare, quod esset
 In claustris, lapide obstruso mala bestia lustro,
 Dum monachile pecus patitur tempore tellus?
 Hic lupus exosus venit de cardine lapsus,
 Quo fures penetrant, mactent, et ut omnia perdant.
 Sic nos in tuta positi convalle salicti
 Feturam pecudis securi pellimus arcus.
 Sic lupus extensus meditatur tollere vellus,
 Ora cruenta premit, stipulas ne turbet anhelus
 Horrescunt lanæ, si fetor perflat ad illas.
 Omnes prendamus lapides, lapidetur et hostis,
 Finibus expulsus canibus mordentibus acris
 Longius expulsus patiatur vulnera fessus.
 Huic sic damnato repetamus gressibus urbem.
 Claudamus portas, firmemus vectibus aulas,
 Ne deinceps ullus confringat de ossibus ursus
 Discedat procul omne genus, pecus atque lupinum.
 In nobis regnet Christus Deus ipse benignus,
 Filius et Patris, pepulit qui vulnera mortis.
 Spiritus amborum conservet tecta domorum.

VII.

Ad Liutoldum episcopum Augustanum.
 Frater Froumundus Liutoldo mille salutes
 Et quot nunc terris emergunt floscula cunctis.

VIII.

Epitaphium Ilisæ seu Elisæ matris.
 Hoc silicium tumulo jacet Ilisa, corpore functa.
 Invida mors rapuit, quod sibi vita fuit.
 Littera si abfuerit. auam simmam [sigma] Græc'a

A Filius ecce suus Froumundus monachus.
 Dulichium genuit patres, et Troja priores,
 Qui locus hoc corpus hic tegit exiguus,
 Non unis hanc formam fecit gens esse secundam,
 Sic posuit terris, quas superet, reliquis.
 Littera, quam cernis, petit ut precibus memor eris
 Corporis atque animæ, quo maneat, requiem.
 Mente revolve simul quod tu peregrinus et exsul
 His jaceas terris expulsus propriis.
 Quapropter pariter rogo, poscas cum prece, frater
 Ut sibi perpetuam nunc tribuat patriam.
 Et nos cum venia simili perducat ad astra
 Qui mortem superat, et bona cuncta parat,
 Tertia namque dies Octobris adusque Kalendas
 Abstulit e sæclis, reddidit et Superis.

B

IX.

In adventum Heinrici ducis Bojarie.
 Dulce genus, proles priscorum sceptrigerorum,
 Salve, perpetuo patriæ pax inelyte princeps.
 Dulce.
 De summis Deus, ipse tuis jam respice cælis,
 Dulce.
 Et dux esse ducis digneris, cinge triumphis.
 Spermate percelebri veniet tibi sancte Quirine,
 Nobilium genitus de stemmate patritiorum
 Dulce.
 Henricus dux ecce pius, princepsque serenus,
 Præcipuus populi defensor gentis et auctor.
 Dulce.
 Suscipe clementer, qui te, venerande verentur,
 Exquirat, veniamque sibi te reddere credit.
 Dulce genus.
 O juvenes vos infantes cunctique veloces,
 Currite certatim, vos hic præcurrere cursim.
 Dulce.
 Dulcia laudantes resonemus carmina, fratres !
 Dux benedictus eris per sæcula, macte triumphis.
 Dulce.
 Iiuc trepidi currant inclinati silicerni,
 Si non confestim, tamen ad spectacula sensim.
 Dulce.
 Cursitet omne genus, cui linguæ sufficit usus,
 Mirando laudet, quem nunquam viderat istic.
 Dulce.
 Sepibus infantes appendant corpora parva
 Culmina seu scandant tectorum, ut talia cernant
 Dulce.

D

Furcosi veniant his montibus undique cervi
 Rupibus et silicium spectet genus omne ferarum.
 Dulce.
 Truncigeni cives, muscosas solvite vestes.
 Purpura portanda est his silvis prole togata.
 Dulce.
 Silvicolæ, vos ignotos huic spargite tyrsos,
 Quas in honore suo poterit, quis proferat odas.
 Dulce.

Dans et amore meos perparvula musca susurros.

X.

Ad eundem. Precatur faustum iter et reditum.
 Gens habitans Alpes tibi mandat, domne, salutes,
 Maxime Froumundus, qui cupit esse tuus.
 Quam lacrymosa tuis insistent tempora servis!
 Becedis patria, quid sunt regna tua?
 Cum pater hinc transis, orphellus sit puer omnis
 Sis, precor, in regno, dux generose, tuo.
 Nil mea vita valet, si non te semper adoptet:
 Cum caput abfueris, tunc ego truncus ero.
 Si poteris, possum: si non, penitus quoque nil sum.
 Ne mala contingant, te mea vita petit.
 Sed potius precor, ut pergas, jam despice curas.
 Prospera cuncta tuis advenient populis.
 Egredere ad gentes vir virtutum sapienter:
 Lætus enim transis lætior inde venis.
 Et nomen tibi præclarum Deus, auctor honorum,
 Inde reportandum det super imperium.
 Et narrent famam totam per posteritatem,
 Qui non sunt nati, si tunc memores meriti.
 Dicite concordi comitantes voce popelli:
 Deduc incolumem, tu Deus alme, ducem.
 Angelici cives Heinricum ducite sancti
 Per cunctam gradiens, quam subit ipse viam.
 Salveris, juvenisque tui, cunctæque phalanges,
 Quæ tecum pariter dulce legunt et iter.
 Perge, salus nostræ gentisque, revertere salvus
 Regnorum rector sis destructorque malorum.
 Sis timor insidiis, pax mansura tuis.
 Aurea namque tuam deducat senecta vitam,
 Pax saliat membris, gaudia sint animis.
 Sit procul occursus, conventusque malus.

XI.

Ad eundem, ejusdem fere argumenti.
 Semper te canerem, si perbene psallere possem,
 Nectam grata meis mella forent labiis.
 Gaudia longa traham, quia dulcia carmina psallam,
 Corpore dum maneo, semper amore cano.
 Osculor incumbens vestigia, quo gradieris,
 Si pedes exires: nam foret hoc requies.
 Montes conscendam, simul avia cuncta peragram,
 Undique prospectans, cum patriam redeas.
 Nunc iterum atque iterum valeas, patrone benigne,
 Nos petimus pro te Dominum sancta ecclesia
 {omnis.
 Pulcher enim vultu, sic moribus, insuper actu,
 Es quoque vita tui, dux bone, mancipii.

XII.

A Salve, dux Heinricæ, tuis dilecte popellis,
 Tu regum proles, tu quoque sceptræ tenes.
 Nullus te regum transcendet terreus unquam,
 Viribus et socius, nobilis atque pius.
 Moribus et mitis toto polles quoque facto,
 Hoc faciet Dominus, possis ut esse suus.
 Regnanti Domino sit laus pro principe nostro:
 Ad propriam sedem duxerat incolumem.
 Carmine quisque suo certet concurrere pulc
 Cordibus omnis amor, voce feretur honor.
 Longior ipse dies transcendat lumine noctes,
 Tempus ut omne modis hunc canat hymnisonis.
 Ducas [et] laudes, noctesque diesque canentes:
 Verba sonent homines, organa pulsa sonos.
B Contremittit a sonitu telluris maxima moles,
 Quem faciunt populi, lepiduliquè chori.
 Cum ducibus sit concursus populi undique magnus,
 Qui gaudent patriam te remeare tuam.
 Francigeni cives spectant te pectore mites,
 Viribus audaces: nam tua progenies,
 Perfidus en nostris abscedit finibus hostis:
 It lupus in sylvas, deserit insidias.
 Barbaricæ gentes tibi subtilis, haud timet ullus,
 Agricolæ psallunt, quod placet, hoc faciunt.
 Arma jacent, et scuta silent, te principe pax est,
 Nullus ab adversis nos petit insidiis.
 Dulcigenam de te cupimus quoque cernere prolem,
 Spem nostris, validam barbara gente fugam.
 Sit tua progenies noster te principe princeps,
 Possessor solii, rector et imperii.
C Usque huc gaudendo vos dux, mi domue, canebam:
 Lusimus omnigenis cantibus et studiis.
 Ecce repente ruit tonitrus velut æthere missus,
 Nuntius impatiens, nuntia dira ferens.
 In nos iratum vos dixit fortiter esse,
 Ut probat eventus. Hei mihi quid faciam?
 Nam tremebunda manus percussa est fulminis ira:
 Terruit infantes, perculit ipse senes.
 Igne tui nimium torremur nempe furoris,
 Quis poterit verbis hæc numerare suis?
 Decoxit miseros proprio pro crimine tactos,
 Perscrutans vitium corporis, atque animum.
 Tangimur invalidi permagni criminis aura,
 Non flat ventorum, sed mala vis hominum.
D Sed quæ tanta fuit servorum culpa tuorum,
 Ut nullo licuit cernere, quem voluit?
 Excusare nefas, potuisset forte vel unus.
 Cur cadit in facinus grex simul innumerus?
 Sed tandem miserere tuis, jam parce misellis,

Ad te, sancte Petre, gaudia magna ferens.
 Hic in utroque loco te vult pollere patronum,
 Tu sis auxillo huic in utroque loco.
 Gaudeat, hæredes studuit quod habere perennes,
 Prædia quodque sacræ contulit Ecclesiæ.
 Cujus ad obsequium laus non sileat pia fratrum,
 Ornetur templum cujus ad obsequium.
 Grate comes Christi ne desis, sancte Geori,
 Si cælis nostram adde precando precem.
 Fer, Kiliane, precem, si digne poscimus, aurem
 Ad Christi nostram fer, Kiliane, precem.
 Sis Cæsar dignus sanctis et amabile pignus
 Cælorum regi, Cæsar amande, veni.
 Cæsar amandus adest, hostilis fraus cadat omnis.
 Nunc timor omnis abest, Cæsar amandus adest.
 Portent gaudentes cunctæ sua munera gentes
 Congrua dona sibi, Cæsar amande, tibi.
 Nos tibi pro modulo portamus munera Christo
 Pectore ab exiguo nos tibi pro modulo.
 Solamen fientis, lumen sis lucis egentis,
 Et stipes claudis, una salus inopi.
 Te vocat auxilio mulier privata marito,
 Orphanus atque suo te vocat auxilio.
 O nimium fortis, quem nullus territat hostis,
 Cujus et imperium non retinet spatium.
 Ecclesiæ stabilem fer per tua tempora pacem,
 Atque Dei laudem Ecclesiæ stabilem.
 Copia ne rebus desit pax atque diebus
 Tempora longa tuo det Christi dextera regno,
 Differat et voto tempora longa tuo.
 Prosperitas detur populis, tibi multiplicetur,
 Ad mandata Dei pectore sis celeri.
 Munere multiplici tecum sit gratia Christi,
 Te repleatque sui munere multiplici.
 Brachia Sampsonis tibi donet et os Salomonis,
 Absalon faciem, Job, Danielque fidem.
 Gloria lausque Deo nati comitante tropæo.

XIV.

In duodecim apostolos Domini.

Ecclesiæ Petrus fert fundamenta beatus.
 Paulus ad ignotas devexit semina terras.
 Andreas crucis invexit vexillula Patras.
 Palpando plagas detersit vulnera Thomas.
 Hiero per Jacobum salvator gens Solymorum.
 Gratia grata Dei super omnes ecce Joannis.
 Ut tenebris lichnus fulgescit et ore Philippus.
 Bartholomæi meritis tenebrescens India cernis.
 Summa Mathæe petis, cum terrea lucra relinquis.
 Arfaxan, Zaroënque Simon tu Perside sternis.
 Corda maligna dolis, eademque Tadhæe restringis.
 Ecclesiam sancto numeraris sorte Mathia

A Nec mora sit senibus celeres huc tendere gressus,
 Unanimes pariter quo properemus iter.
 Ad fratrem, qui forte jacens per somnia stertet,
 Carmine dulcisono nunc properate domo.
 Evigilat nunc omne quod est, quia natus adest
 [Deus.
 Tu, frater, solus cur recubas domibus?
 Turmula cælestis jam venit et obvia testis,
 Hunc genus omne hominis nunc canit in populis.
 Surge citus frater, frater mors est quoque somni.
 Perge comes sociis, et properemus aquis.
 Curre, puer, nunc, curre, puer, nunc tingere lymphis :
 Te Tegrin somno suscitavit ipse Seo.
 Mergite dolos somni gelidi sub gurgite ponti,
 Abluiturque nefas, quod trahit ad tenebras.
 B Letheus infernum cupiunt baptismata Christum,
 Qui hunc patitur morbum, non sequitur Do-
 [minum.

XVI.

*Ad S. Godehardum abbatem Tegerensensem, cui cum
 cæteris fratribus bene precatur.*

Nobile gauderem, si scirem, dicere carmen,
 Fratribus omnimodis salutamina mittere vellem
 Qualia psallentes mirarenturque legentes.
 Abbas ecce meus, nec non vester Gotahardus,
 Omne bonum, quod dilectis sibi, mandat amoris.
 Mitibus ut pater est, et blandiloquus uti frater,
 Consociosque meos, qui turgent, acriter urget.
 Frater Froumund, quamvis non digne vocatus
 C Centenas decies, milibus quoque mille salutes
 Dilectis Domino, pariter sanctoque Quirino.
 Gaudia præsentis vitæ sator atque futuræ
 Augeat in vobis pacem, tributaque quætem.
 Numine cuncta suo depellat tristia sancto,
 Quamvis multorum quatiatur mole malorum.
 De his superum Dominum rogemus cum prece
 [Christum,
 Ut Deus omnipotens mala pellat, prospera reddat.
 Te veneranda manus, senioque detrita senectus,
 Omnes presbyteros versuque saluto sub uno.
 Wigo, Perngerus, Gundroh, seu charus Otherus.
 Fortites et valeant, et vitam tempore longam.
 Et Gotafred in his simul est mihi scribere calvus,
 Candidior cignis, nutriat vos temporis ætas
 D Sæcula perducens, tandem superisque recensens;
 Et juvenum mihi consimilis tu turmula possis
 Æque, vosque meos, quos raros esse dolemus.
 Ah! ah! mors rapuit quosdam, quoque vita beavit.
 Hos peto, ut hic valeant : ast illi in pace quiescant.
 Salvete, pueri, sancti famulique Quirini;
 Nunc super et subtus vos osculor, inclyte cœtus.
 Quæstus et sabbis sine gloria

Hic vocitat populus, qui sit regionibus illis.
Contigit, ut veniens hunc obvia vidua haberet.
Hoc sacra scripta ferunt: hæc vidua turbaque
[multa

Portabant feretro, fuerat qui filius illi.
Unicus, extinctum: mater merebunda secuta est.
Nescivit Dominum: astantem sibi more benigno.
Qui miserans dixit: « Mulier, puerum sine flere. »
Accedensque pius tetigit manibus pietatis,
Clarius exclamans: « Tibi dico, o mortue, surge. »
Qui surgens sedet, et loquitur, Tibi gloria, Christe!
Tunc recipit genitrix genitum, natumque secundo.
Accipit astantes magnus timor, undique plebes
Magnificantque Deum dicentes: « Iste propheta
Maximus in nobis surrexit, miraque fecit,
Per quem nos populosque suos Deus ipse revisit. »
Summe Deus, me Froumundum sub morte sepul-
[tum
Suscita præclara pietate, resuscita, Christe.
Non pereat quod plantavit tua dextera, Christe.

XVIII.

In hydropticum a Christo die Sabbati sanatum.
Cum Pharisæorum Dominum cum principe Chris-
stum

Agnovit Pharisæa manus discumbere cœna,
Adfuit insidians, si solvat Sabbata, curans?
Vult super hunc reputare malum, qui crimina
[nescit,
Vult capere insidiis, qui solvit crimina mortis.
Hydropicus fuit ante illum, quemque ille prehen-
[sum
Salvavit penitus toto tergo repulso,
Mussavit Pharisæa manus furibunda, per ulcus
Invidiæ stomachata, suis percussaque telis,
Sabbata quod solvat curando corpora digna,
Cum illi asinum atque bovem solvant propter sua
[lucra.
« Quis vestrum pecus insipidum, rogo, ducit aquan-
[dum,
Si cadit in fontem, citiusne revellere currit? »
Dixerat, et victi tacuerunt verbere verbi,

XIX.

In Christum, paralyticum sanantem.

Trans freta jam venit Dominus, propriam quoque
[in urbem:
Ecce ferunt homines hominem in lecto recuban-
[tem.

Ut vidit Dominus properantem credula corda,
Dixit ad infirmum: « Spera peccata remissa. »
Dixerunt Scribæ miseri invidiæ face tosti:
« Hic vir blasphemus, quia nec peccata relaxat. »
Respondens Dominus Jesus sic dixit ad illos:
« Quid facile est huic laxari vel crimina, gressus? »
Hæc hominis Nato quod sit data quippe potestas
Crimine laxandi simul et æroreus tribuendi

A Officium tibi quod fecit nunc ille, repende.
Porta portantem, bene fac; qui nec male sentit
Cum graditur: tunc plebs omnis Christo dedit
[odas.

XX.

Ad Peringerum Abbatem Tegernensem

Versiculis sum dicturus vale omnibus unus.
Alloquor imprimis, qui pater est reliquis.
Patrem Peringerum, pastoris nomine dignum
Salve, digne parens, nomen honoris habens
Qui arguis infantes, juvenes, et nos seniores,
Maxime me solum cum reliquis pueris.
Quod nunquam tibi versiculum dedimus bene fa-
[ctum,

Quo circa faciam carmina versiculis.
B Nunc facito versus, omnis qui scribere nosti,
Ut modo pellatur mentibus ira suis.
Accedam prior et dicam sibi mille salutes,
Si hoc placitum fuerit, plus resonare volo,
Ludos et laudes dicemus carmine, fratres,
Ut pueri digno complaceant modulo.
Centies et super hæc millenas dico salutes
Patribus et cunctis fratribus in Domino.
Ammoneo ignavos pueros sermonibus istos
Et tremula revoco voce meo gremio.
Quos quondam docui, super hos decuit gratulari
Et volui refici germine de studii.
In quantum potui, feci quoque signa gerendi,
Nunc vacuos lacrimo sæpius atque gemo.

C Quos genui, nunc aversor, quia et acibus angor,
Sensibus eversi, moribus inproprii.
Nec me cognoscunt, nec seipos mente revisunt,
Ut dicant pariter: Est meus iste Pater.
Eloquor et proprium, non sentitis genitorem?
State, renoscite me; sum Pater in facie.
Sæpius edocui, scriptis verbisque nutrivi,
Sum mordax verbo, pectore vos sed amo.
Est meus iste labor cassatus, perditus omnis,
Et torvis oculis me simul inspicitis.

Si facerem mihi pendentes per cingula caudas
Gesticulans manibus, lubricæ stans pedibus:
Si lupus aut ursus (sed vellem fingere vulpem).
Si larvas facerem furciferis manibus:
Dulcifer aut fabulas possem componere mendas,
D Orpheus ut cantans Euridicen revocat:
Si canorem multos dulci modulamine leudos
Undique currentes cum trepidis pedibus:
Gauderet mihi, qui proprior visurus adesset,
Ridiculus cunctos concuteret pueros.
Fistula si dulcis mihi trivisset mea labra,
Risibus et ludis oscula conciperem.
Verilicax minor est vobis, quam lingula mendax,
Diligitis jocos en mage quam metricos.
Ludere carminibus melius namque esse decrevi,
Quæ faciunt æquum ærore et ingenium

Dulciferis vos carminibus nunc congreco cunctos.
 Fortiter et clamo, cum modulamen ago.
 Caris filiis Froumundus quicquid amoris,
 Qui instatis nostro tempore sub studio.
 Te primum pono, mi frater amande Georgi,
 Venisti propter qui studium patria.
 Dulces filii, studium jam discite læti.
 Diligo vos animo, corde simul doceo.
 Si dictis delectantes vos gnoscere possem,
 Hæc loca gauderem proficere ad requiem.
 Eia, confratres, certemus carmine metri:
 Hoc vincens aliquis sit melior reliquis.
 Corde, dolore gemo, propter vos denique dicto,
 Psallite nunc cuncti vos, rogo, filii.
 Apparens Dominus cuncto venerandus in orbe,
 Jam clemens regno vos societ supero.
 Patres et fratres cunctos simul et seniores
 Conservet Christus, sit pius et famulus.
 Perngero Patri dicamus corde benigno:
 Abbas sis sospes, tempora longa manens.
 Et cuncti secum gratulemur semper in ævum,
 Quod præstet Dominus, qui regit omne quod est.
 Cum relegis, Pater, hæc iterum vos alloquor ipsum,
 Doctior in verbis, altior in meritis.

XXI.

Probe factis præmia, male patris pœnam expectandam esse.

Si nos tardamus, non tardant tempora nostra.
 Deficit omne quod est sub curvi culmine cæli.
 Ast hominis flatus perdurat semper in ævum.
 Seu male seu bene nunc operantur corpora nostra,
 Hoc quod quisque facit, recipit sine temporis ævo.
 Ut bona captemus, faciamus, præmia, justa,

XXII.

Ad Meginhelmum adversus superbos.

Turritum caput extollis super æthera cuncta,
 Altius abjetibus, calcibus astra teris.
 Montibus excelsis excelsior ipse videris,
 Pectore tu cæco stultior es cuculo.
 Ipse volat pennis, sed tu quoque serpere nescis.
 Tempus et ipse tenet, tempora nulla tenes.
 Quid tibi consimile est rerum subtu, rogo, cælum?
 Stultior es cunctis folliculis vacuis.
 Hic retrahit flatum, quotiens efflaverit illum:
 Tu ventus penitus flaminibus vacuus.
 Tu tibi magnus eris, parvus mihi namque putaris,
 Et mihi qui quondam, semper eris Meginhalm.
 Incipe nunc humilem terris jam sistere callem,
 Non poteris modulum vincere corporeum.
 Si poteris, celsum nunquid vis scandere cælum?
 Non, rogo, sta terris, ne capiare malis.

XXIII.

Ad Christum Servatorem mundi de cæde SS. Inno-

A Omnibus et miserere tuis, quos sanguine fus
 Nempè redemisti splendens in carcere lume
 Traxisti de morte tuos, mors mortua dormi
 Ex quo morte tua reserasti gaudia vit
 Sanguinis effusor, savusque inimicus Hero. de
 Destruitur per te victus, fortissime Davi
 Oryor hostis erat volitans omni quoque vent
 Mo. dax, ut frendens cupiens leo perdere Christu
 Innocuos pueros sternebat corpore nec
 Non tamen extinctos inclusit tartara dæmo
 In gremium cæli vexit sed gracia summ
 Nomina habent in fronte sua, Patris quoque nome
 Omnes, et clamant modulando carmine pulchr
 Bombo, qui luctus lacrimantur conjuge Jaco
 In superis plorat pueri ceu mater ablat
B Sed nimio non vult luctu cessare deplangen
 Sunt quia, sed non est illis regressio tristi
 Ut veniant iterum mundum, qui planctus in us
 Cosmica cuncta manent, detersa tristia, done
 Cunctipotens veniens nos omnes colligit illu
 Uvida vos sancti clamat mea palpebra flet
 Rectorem mundi, precibus rogo, flectite sempe
 Rex fortis Jesu dominans, miserere, precamur
 Impie quod gessit Froumundus corpore fact
 Tollite peccatum, quos Christus sanguine tinxit
 Eudochias osoplou stephanosas Kyrie Christ
 Sanctos innocuos, qui cantant carmina laudi
 Antethronum Domini cantant sibi carmina pulchr
 A Nostrum vindica ema (2) splendens de lumine lume
C Confratrum numerus dictum est, requiescite, done
 C Tempus adhuc modicum, cum Rex fortissimus asta
 T Insontes Domini, nobis succurrite, Sanct
 I

XXIV.

Epitaphium Rihkeri.

Hoc requies tumulo membrorum facto Rihkero,
 Conditur in tumulo, qui placuit populo.
 Carmina concinimus, sed fletibus ora rigamus,
 Solvimus officium funeris atque precum.
 Plangimus incassum, repetunt dum membra sepul-
 [crum].
 Ut quid id esse gemis, corpus et unde geris
 Mors manet in vita, geritur quia corpore cincta.
 Pulvera portamus, vermis et esca sumus,
 Carnibus in vermes resolutis pulvera ventis.
D Nunquam vita manet, mors nisi cum veniet.
 Hic cogita plus gaudendum de morte beata:
 Hospes adisse tuis cur gemis hospitiis?
 Corpora dum pereunt, animas tunc morte beabunt,
 Tunc animæ crescunt, ossula dum pereunt.
 Quinta Idus Junii perfectit tempora sæcli.
 Fratrum turma petat, spiritus ut valeat.

XXV.

Digitized by Google
 Versus in librum (3) Dictaminum ad se collectum.

Cum non lingua sonat, quæ restat l'ffera pægat,
Infirmasi fuerint, non sunt spernamla legenti,
(Cum nullus sermo Christo se subtrahat almo,
Omnibus, ut vult ipse, dabit, nec corpora cernit,
Parva replens magnis, et fortia spernit in altis.
Hoc placuit propter nullis me parere verbis,
Quin scribatur enim, quicquid non mittitur igni
Aut cursu celeri transportet nuntius orbi.

XXVI.

Versus Udalperti in codicem Psalmorum (4).

Hunc ego Psalmorum studui conscribere librum
Udalpertus, ut hic pascas animam quoque Heilwih.
*Ornavit, ut potui : decuit sic nobilitari
Psalterii dominam, colui simul et generosam.*
His leviora facis curarum pondera scriptis
Et meditare piis, quæ restant gaudia cœlis.
His magis insistas cupias, quam femina jocis.
Hæc iterum atque iterum semper mediteris in ævum.
Gaudia certa manent, quæcunque hæc pectora vol-
[vent,
His inimica potes superare sequentia vires.

XXVII.

Apologia (5) pro schola Wirtzburgensi ejusque magistro adversus quemdam calumniatorem.

Nomen ut herbarum tenet hæc urbs proficuarum,
Qualibus imbuti reparant sua membra saluti,
Sic perfectorum genitrix est discipulorum.
Profert doctrinam quia stultorum medicinam.
Per proprium nomen monstrat divinitus omen.
Posse suum fructum vitii depellere luctum,
Germine radicem quod fert vicus inimicum,
Vim pellens morbi, dum cuncto proficit orbi.
Sordibus inflati cum stultitia cruciati,
Instar leprosi, seu qui degunt vitiosi,
Huc adducantur, quoniam melius renovantur
Doctiloquis verbis, quam membra salubribus herbis.
Summis archivis epulas acquirere silvis,
Nec non perfectæ scrutari dindina [dindyma] sectæ.
Wangia cur langues stolidas servando phalanges?
Nostros conventus odeat tua stulta juvenus.
Quam sint limantes aurum velut igne probantes
Nostri rectoris normæ non vilis honoris,
Ecclesæ summam quem cernimus esse columnam.
Ad quem procedit, quicumque docendo placebit.
Princeps primatum, qui pandit abdita vatum,
Mundi cunctorum transcendit culmen honorum.
Nam meritis nullum similem fert mundus homin-

[lum.

Ipse poetarum fulget decus omnigenarum.
Imperio Christi moderando sceptrâ magistri.
Præter Scripturæ studium nihil est sibi cura,
Præterque æternæ salutis.

A Ut verni flores cui crescunt semper honores.
Indoctis lumen cum fert, seu mentis acumen,
Grammaticas partes, ac cunctas instruit artes.
Tempore nocturno, neque vult cessare diurno,
Dicta peritorum depromens orthographorum.
Tanto pastori nunquam sunt scripta labori,
Ceu solis lumen sibi sed patet omne volumen,
Ingenio mundum faciens vernare rotundum.
Strenuus et justus, geminis virtutis onustus,
Dat pernox Argus docum.enti fercula largus.
Cura subtili proprio vigilabit ovili.
Præter mercedem licet ejus visere sedem.
Propter sollertem non unquam spernit inertes.
Firmat prudentes, dum corripit insipientes.
Omnes communi voto sibi jungimur uni.
B Æquat Sampsonis vires, studiis Salomonis.
Expers fallendi procedit lege docendi.
Sed noster cœtus tali de principe lætus,
Sollers, insomnia, catus hunc venerabitur omnis.
Nunquam torpescit, cujus qui jure quiescit.
Talis mandritæ verbum fert gaudia vitæ,
Propter quem gentes huc diversæ venientes,
Non plus vicini, quam quærunt hunc peregrini.
Curritur a turbis istius mœnibus urbis.
Hunc sibi ductorem, vel gliscunt ammonitorem.
Nobilium proles cujus cum captet amores,
Lectio pupilli non fiet dedecus illi.
Quilibet assistat, sibi proficiendo patrisat.
Nullus mortalis pollet sic artificialis.
C Desit perdocto cui nil virtutibus octo.
His ornamentis humilis stat gloria mentis.
Vivat hic indemnus, cum commoditate perennis
Virtutum plenus sit, prosperitate serenus.
Nil eventorum cui quod maneat nociturum.
Tristibus exutus, lætetur et undique tutus.
Gaudia veracis sibi sint celeberrima pacis.
Per summas metas vitæ sua prodcat ætas,
Atque senectutis sint tempore dona salutis.
Virtutis miræ cœlestia dignus inire
Visitet æternam lucem requiemque supernam.
Mundi Salvator sui cœli cum dominator
Omnibus in portis rumpet retinacula mortis,
Ac per divinam vocem spoliat Libitinam :
Ante suam sedem mandans procedere plebem,
D Pro meritis vitæ tunc doctrinis decoratæ
Hic ceu lucet, seu secum gaudia ducet
Discipulos cunctos, ejus moderamine functos,
Pontificis summi, quem tunc sectantur alumni.
Pro quis lucescit stellis par ac requiescit.
Talibus augmentis gaudens de quinque talentis
Nunc commendatis sibi tunc Dominoque relatis,
O puer, insignis nos accendens velut ignis,

Tunc utinam mutus fueras, hanc quando locutus.
 Cunctis ostendis, sed talem cum reprehendis,
 Temet mendosum læsisse canem furiosum,
 Mente quod insana ferat iracunda Diana,
 Sordibus imbutæ seu te mentis male tutæ
 Collum maternum, vel confregisse paternum.
 Tu cultor furni teneas sortem taciturni,
 Moribus immundus, sordens vitii, furibundus,
 Turpis, blasphemus, vitiorum stercore plenus,
 Sensibus et vanus, quod turberis male sanus.
 In numero cleri sis indignusque teneri,
 Aut fore te furem, quod non ego dicere curem
 Hoc sed dicebant hi, quia tua scripta videbant,
 Talia te fatum propter propriumque reatum,
 Quatinus in pœna sis propter tale poema.
 Hunc culpans nævum, qui conterit omne per ævum.
 Sunt assertores huic omnes inferiores.
 Hunc sator irarum, destructor amicitiarum
 Demonstrato, togas cur nos deponere cogas,
 Nobis inmitis, transmittens nuntia litis
 An nos mellitam nescis hic ducere vitam,
 Undique pacatos, et de nullis superatos ?
 Te nullum verbum nostri turbare acerbum,
 Si tu cessasses, quod talia non rogitasses.
 Funditus invitos scio nos pugnare petitos.
 Ex hoc non latres rixis, sed reddito grates,
 Quod non rixando loquor hæc, sed consiliando.
 Est tibi discrimen nostrum contingere limen,
 Gymnasiique locum nugace notamine vocum.
 Id quare gliscas, quod adhuc lacrimando gemiscas,
 Semper delfebis, si nos pugnando movebis.
 Vis per conflictum belli tergum dare victum,
 Aut post prociunctum manicis te reddere vinctum
 Congressum belli deponas pullus aselli,
 Qui vice prædonis catulis sis præda leonis.
 Si prece persistas, partes Jucamur in istas,
 Ut videas bellum te despoliare misellum,
 In morem vermibus pedibus sternaris inermis.
 Pace coronaris, quam tu sermone sequaris,
 Mecum sensisti qui nobile dogma magistri,
 Qui nos informat, ratione facetus adornat.
 Hunc quia laudasti, me perquam lætificasti.
 Inter nos iræ fugiat discordia diræ.
 Expertes belli nos simus, amore gemelli :
 Fœdus Davidis mecum, Jonathæque subibis.
 Nil nosmet sævum conturbet nunc et in ævum.
 Multum mirantur, nam talia qui speculantur.
 Sunt, qui cum rixis nobis in pignore fixis
 Omnes devinces tibi conspectum fore lincis,
 Judex subtilis licet assis flos juvenilis
 Spernendo falsos, suprave modum male falsos,
 Id retinens certum, cunctos superare disertum,
 Nobis tutelæ qui dat deus atque laqueos.

A Ponere legitimum. Nescis, quia carmine rhythmum,
 Grammaticam metam te linquere cerno poetam ?
 Pauperies ranæ quondam jus cœpit inane
 Dicens, divinam se ferre feris medicinam.
 Increpat his culpis hanc sed versutia vulpis :
 Me non frustraris, quia te medicum meditaris.
 Te fore mendosam scio per pellem maculosam,
 Maxima te pestis quod vexet, sum tibi testis.
 Primum solamen tibi profer vel medicamen,
 Artis opem nobis posthac adhibeto Peonis.
 Sic emendator, sic es vitii comitator.
 Vocibus inmanis, doctrinæ proxis inanis,
 Crimen culpabis, sed mox exemplificabis,
 Quod cor non celat, quoniam Scriptura revelat.
B Versibus oblatis mendacibus, inmodulatis.
 Non ostendisses te stultum, si tacuisses,
 Sermonisque nota monstraris nunc idiota.
 Nos non contristas, pugnae dum tela ministras,
 Prælia ceu magnus nobis minitendo tyrannus,
 Et quod non audes dictatu, volvere gaudes.
 Nobis divinam poscamus opem fore primam.
 Christe, tui cleri turmam dignare tueri.
 Sanctificans signum crucis hinc fuget omne malignum,
 Rex Constantinus quam sensit in agmine primus.
 Nec non de cœlis suffragia sint Michaelis.
 Nostris tutelis sit præsidium Gabrielis.
 Nos corruptelis manus eripiat Raphaelis.
 Angelici cives omnes nobis date vires.
 Auxiliis dandis veneremur sacra Joannis.
 In pugna metri petimus munimina Petri.
 Cui consors aulæ cœli nos protege, Paule.
 Gratia levitæ Stephani det gaudia vitæ,
 Auxiliiique manus tendat S. Kilianus.
 Cum pacis palma proprium defendat agalma.
 Testis divinus fiat tutela Quirinus.
 Assis Ambrosi fautor belli generosi.
 Sancte regens hastas Hieronyme poscimus astes.
 Nos Augustinus defendat rhetor opimus.
 Doctor Gregori, da ne sint bella dolori.
 Protegat invictus nos in pugna Benedictus.
 Tumbam Burchardi quæramus non prece tardi.
 Doctoresque sales ope sint hic prodigiales.
 Sancti seu cuncti nobis succurrite juncti
 Præstando castris nostris tutamen ab astris.
D Hæc nos cantemus, Martem nihilumque timemus.
 Sic nos parmatis stamus pugnare parati.
 Nobis admittas quamvis tu mille sagittas :
 Nos impugnando venias licet utpote grando.
 Sed tamen attritos bellando tuos parasitos,
 Viribus extensis penetrat Saxonicus ensis,
 Noricus et Suevus cupiunt conjungere fœdus.
 Te non sectantur, sed nobis auxiliantur.

Quarum formosi sunt hic juvenes generosi.
 Tu petis econtra sed spiritualia monstra.
 Expers stas artis credens his jurgia Martis.
 His quia confidis, de pugna victus abibis.
 Jam tu cognoscis, quod nos non vincere possis.
 Præsidium gentes cum dent simulacra colentes,
 Instar jumentum fugientes jussu documenti.
 Cum reputes vivos de congressu fugitivos,
 Inferni divos cur optabis redivivos,
 Quos lex Plutonis damnavit fauce draconis.
 Non resonante lyra ejus mulcebitur ira,
 Quicquid hic acceptat, nullius jam prece reddat?
 Surgens de tumba te non tegit Herculis umbra.
 Hunc tibi semideum scio non præstare tropæum
 Rursus iniquorum crescit cultura deorum.
 Il si tu credis, prorsus ratione carebis,
 Jungere gentiles Christi velit ut sibi miles.
 Nunquam certabit socio conamine David.
 Herculeas pugnas nullis precibus sibi jungas.
 Christicolæ servi fugiant in agone protervi,
 Cultus atrorum sortiti dæmoniorum.
 Qui dum vivebant, non umquam lite carebant,
 Nec possunt jungi socio, non agmine fungi.
 Has belli sortes scio non sociare cohortes.
 Quas si conducis, tenebris das munia lucis.
 Talibus offensi, vel cœlicolæ reprehensi
 Te non sectantur, sed nobiscum comitantur.
 Tutores nostri, quos tu non quærere nosti,
 Sed seductores sequeris, quod postmodo plores,
 Vivis defuncti si sint certamine juncti.
 Hanc armaturam scio non nobis nocituram.
 Jam denatura, nisi discedant sua jura.
 Sed cur vis hostes, proprios dimittere postes?
 Illic tu pervilis nostris superabere pilis
 Istuc ceriti, nugacis nilque periti
 Si tua procedant, et nos convicia lædant,
 Fortes athletas, poterisque videre poetas.
 Numquam cedentes, cum tu fugiendo clientes
 Alvo divisa pareas nostrata sarissa [cod. sarissa].

A Velox ut ventus fuget omnis nempe juvenus,
 Quando truncatur, quisquis tibi collateratur.
 Perfossus costis moribundus vinceres hostis
 Terra procumbis referendo [f. reserando] viscera
 [lumbis]

Postremo fessus, telorum turbine pressus
 Noster captivus, ne sis post hæc fugitivus,
 Nobis infestus, nulla ratione molestus,
 Ducaris frenis constrictus sive catenis,
 Carcere conclusus plangens, aut compe de trusus.
 Jam nos irrita, quo sic pereat tua vita.
 Desine nunc iræ vel nostræ damna subire.
 Utile cognoscis, si pacis munera poscis.
 Ne venias duplex, sed trade manus cito supplex.
 Suscipiens regis nostri moderamina legis,

B Cum penitus vires desint in corde viriles
 Temet tutandi vel nos umquam superandi,
 Stultitia captum sic, ad nihilumque redactum,
 Istic ægrotum volumus te sumere potum
 Funditus insontis nostri de flumine fontis
 Expers est fellis nimia dulcedine mellis.
 Istinc si discis statim sensu respiscis.
 Recte vivendi potaris et dogma loquendi.
 Hæc si contemnis, seu nostrates reprehendis,
 Herculeæ fibra crescens siccabitur hydra,
 De nobisque mori tibi tunc continget honori.
 Nos non devinces, licet inferni tibi princeps
 Infernum linquat, sic auxiliando propinquat.
 Perdere compellis nos te, pugnando repellis.
 C Ex hoc desistas, ulla ratione resistas.
 Istic præscriptum metrico modulamine dictum.
 Cum precor ejus opem, nec non venerabile nomen.
 De cujus donis modulo fungor rationis,
 Credens dicentis sic scripturæ documentis.
 Nomine signetis Domini vos, quicquid agetis.
 Nobis ductores verbi dum posco satoris
 Agrum divinum plantantes semine primum.

(Cætera deesse videntur.)

ANTE MEDIUM SÆCULUM.

EBERHARDUS

ABBAS TEGERNSENSIS.

EBERHARDI EPISTOLÆ.

(Edidit R. P. PEZIU, *Thesaurus Anecd. nov.*, V, 1, 435.)

Digitized by Google